

4.4 Motiver

I spørgeskemaundersøgelsen blev deltagerne bedt om at angive, hvor enig eller uenig de er i 13 forskellige motiver for at være fysisk aktiv. Motiverne blev besvaret i forlængelse af de aktivitetstyper (fx løb, holdboldspil, dans, kampsport mv.), som deltagerne angav, at de har udført minimum én gang om ugen i løbet af det seneste år eller den pågældende sæsonperiode. Spørgeskemaundersøgelsen er designet på en sådan måde, at udfører en person fx løb én gang om ugen henover otte måneder, spiller fodbold én gang om ugen i ti måneder samt går ture i moderat tempo i by/bygd én gang om ugen hele året, så blev denne person bedt om at angive, for hver af de tre aktiviteter, hvor enig eller uenig (på en fempunktsskala) vedkommende er i en række motiver for at udføre den respektive aktivitetstype. Indeværende undersøgelse har således gennemført analyser af aktivitetsspecifikke motiver blandt voksne i Grønland.

Tabellen nedenfor viser antallet af voksne i undersøgelsen, der angiver at have udført en eller flere af de 15 aktivitetstyper i fritiden minimum én gang om ugen i løbet af året eller sæsonperiode, hvortil de har angivet svar på motiverne for at udføre den pågældende aktivitet. I undersøgelsen er der således 765 voksne, der har udført aktivitetstypen 'gåture i byen/bygden' og samtidig svaret på motiverne for at udføre denne aktivitetstype. Ligeledes har 263 voksne angivet, at de dyrker 'løb i byen/bygden eller fjeldet' og efterfølgende svaret på motiverne for at udføre denne aktivitetstype og så fremdeles.

Tabel 3 – Antal voksne der har svaret på spørgsmålene omhandlende motiverne for at udfører den specifikke aktivitetstype.

Aktivitetstype	Antal besvarelser ved motivspørgsmålene for aktivitetstyperne
Gåture i byen / bygden	765
Løb i byen / bygden eller i fjeldet	263
Cykling	128
Fitness og fysisk træning	366
Mental træning og smidigheds-/stabilitetstræning	234
Holdboldspil	154
Andre boldspil	60
Sne og is-aktiviteter	138
Gymnastik	284
Dans	154
Kampsport	20
Aktiviteter i vand	87
Aktiviteter på vand	107
Arctic Sports	7
Rulle- og streetaktiviteter	18

Note: Samlet har undersøgelsen 2.785 besvarelser på motiver for at være fysisk aktiv i fritiden knyttet til de ovenstående aktivitetstyper.

Figur 22 viser analysen af, hvilke motiver voksne i Grønland vurderer højere eller lavere på en skala fra meget uenig til meget enig (skala fra 1-5). Figuren er præsenteret for at vise det generelle billede af, hvilke motiver voksne i Grønland overordnet set oplever som værende af særlig betydning for at udføre aktivitet i fritiden. En central pointe fra den tilsvarende undersøgelse i Danmark, projektet Danmark i Bevægelse, er, at motiverne for at være aktiv er aktivitetsafhængige. Der er således en forventning om, at der findes væsentlige forskelle på motiverne for at dyrke løb, fodbold, gymnastik osv. blandt voksne i Grønland.

Overordnet viser analysen på tværs af aktivitetstyperne, at motiverne omhandlende 'sundhed' ('for at vedligeholde eller forbedre min sundhed'), 'lyst' ('fordi jeg godt kan lide aktiviteten') og 'velvære' ('for at gøre noget godt for mig selv') vurderes særligt højt. Disse tre motiver scorer alle 4,5 på en skala fra 1-5 fra meget uenig til meget enig i, hvorfor respondenterne er fysisk aktiv i bevægelsesaktiviteterne i fritiden. Samtidig viser analysen, at motiverne 'for at konkurrere med mig selv eller andre', 'for at vedligeholde eller forbedre mit udseende', 'for at opleve spænding' og 'fordi der er tradition for det' ligger i den nederste ende med en gennemsnitscore på 3,7 og 3,5. Som det præsenteres i det følgende afsnit, så er der imidlertid væsentlige aktivitetsspecifikke forskelle på de forskellige motivers vægtlægning.

Figur 22 – Tilslutningen til motiver for at være fysisk aktiv i fritiden blandt voksne, der dyrker mindst én aktivitet ugentlig i løbet af året eller sæsonperioden.

n=2.785

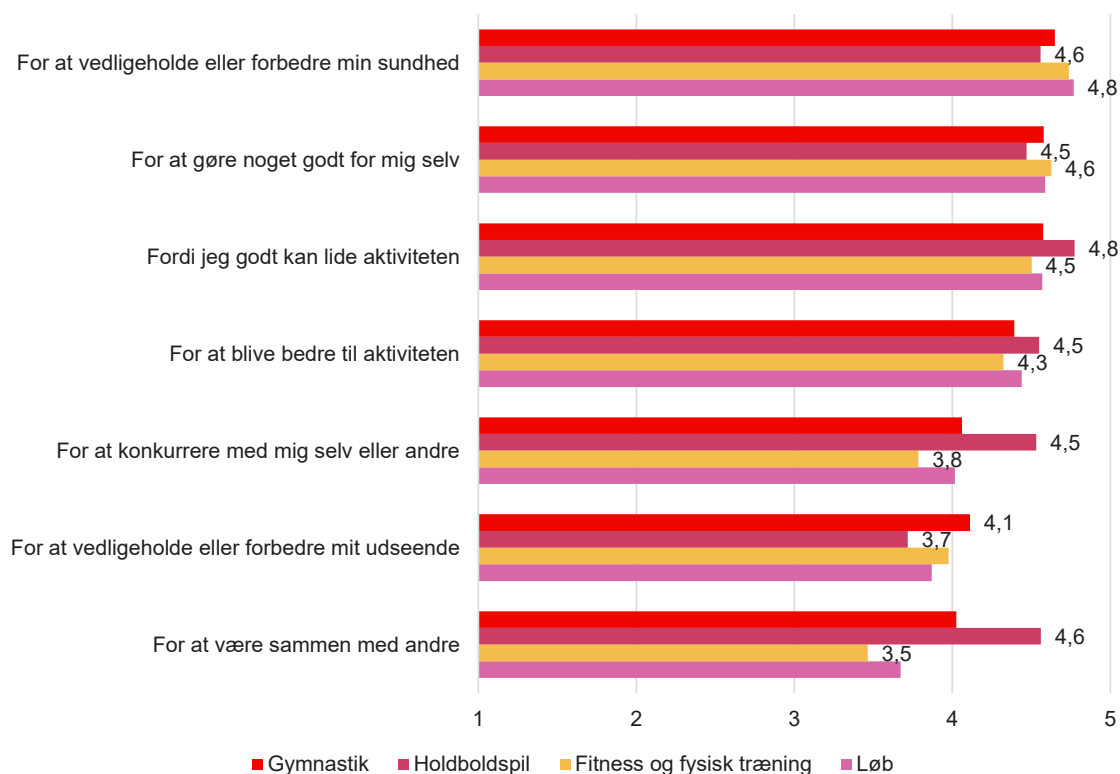
Besvarelse af spørgsmålet 'hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om, hvorfor du er fysisk aktiv'. Spørgsmålet er givet til deltagere, som angiver, at de dyrker en af 15 aktivitetstyper (se forrige tabel 3) én gang om ugen eller oftere i løbet af året eller sæsonperioden.

I figur 23 vises et uddrag af analyserne af motiverne for at være fysisk aktiv i fritiden. Der præsenteres fire udvalgte aktiviteter med tilhørende motiver for at udføre disse. Det drejer sig om 'gymnastik', 'holdboldspil', 'fitness og fysisk træning' samt 'løb'. Et overblik over de øvrige aktivitetstyper og motiverne for at udfører disse findes i tabel 13a og 13b i bilag.

Analysen viser, at blandt voksne, der regelmæssigt dyrker holdboldspil (dvs. fodbold, håndbold, volleyball, futsal mv.), er motivet 'for at være sammen med andre' vurderet særligt højt. Motivet scorer 4,6, blandt voksne der regelmæssigt dyrker 'holdboldspil', mens gennemsnittet er hhv. 3,5, 3,7 og 4,0 blandt dem, som dyrker 'fitness og fysisk træning', 'løb' og 'gymnastik'. Et lignende billede ser vi for konkurrencemotivet ('for at konkurrere med mig selv eller andre'), hvor gennemsnittet er 4,5 blandt dem der dyrker 'holdboldspil' og 4,1, 4,0 og 3,8 for personer der dyrker 'gymnastik', 'løb' samt 'fitness og fysisk træning'.

Omvendt viser analysen, at udøvere af 'holdboldspil' vurderer motivet 'for at vedligeholde eller forbedre min sundhed' en anelse lavere end dem, som dyrker 'gymnastik', 'fitness og fysisk træning' og 'løb'. Der er således interessante forskelle på motiverne for at udføre bestemte aktiviteter, hvilket bliver tydeligt, når vi kigger på tværs af aktiviteterne og de tilhørende motiver.

Figur 23 – Fordelingen på tilslutningen til syv udvalgte motiver for at være fysisk aktiv i fire aktivitetstyper. Gennemsnitsværdier af hvor uenig eller enig voksne er med motivet på en skala fra 1-5 (meget uenig til meget enig).

n=2.785, Note: Analysen af alle 13 motiver fordelt på aktivitetstyperne findes som tabel i bilag.

Viste gennemsnitsværdier (fra 1-5) for, 'hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om, hvorfor du er fysisk aktiv i/ved' [AKTIVITETSTYPE]?

Ser vi først nærmere på sundhedsmotivet, lystmotivet og velværemotivet, der overordnet vurderes meget højt, så viser supplerende analyser nogle interessante forskelle (resultaterne findes i tabel 14a, 14b og 14c i bilag). Vi ser fx en statistisk signifikant lavere tilslutning til sundhedsmotivet ('for at vedligeholde eller forbedre min sundhed') blandt voksne, der regelmæssigt dyrker 'gang', 'cykling', 'holdboldspil', 'andre boldspil', 'sne og is-aktiviteter', 'dans', 'aktiviteter i og på vand' samt 'rulle- og streetaktiviteter', sammenlignet med referencekategorien, som er voksne der regelmæssigt dyrker 'løb'. Analysen viser således at 'vedligeholdelse og forbedring af sundheden' vægtes højere blandt voksne, der dyrker 'løb', sammenlignet med voksne, der dyrker de førnævnte aktiviteter, efter at der er kontrolleret for køn, alder, bostedstype og beskæftigelse.

For lystmotivet ('fordi jeg kan lide aktiviteten') ser billedet anderledes ud. Her viser analysen en anelse lavere tilslutning til dette motiv blandt voksne, der 'cykler' og dyrker 'gymnastik', sammenlignet med voksne, der løber. Dertil viser analysen en anelse større tilslutning til lystmotivet blandt voksne, der dyrker 'holdboldspil', sammenlignet med voksne, der dyrker 'løb'. For de øvrige aktiviteter er der for dette motiv ikke betydelige forskelle.

Det tredje motiv, der generelt vurderes højt, er velværemotivet ('for at gøre noget godt for mig selv'). Kun enkelte resultater er signifikante. Voksne, der dyrker 'gang', 'cykling', 'dans' og 'aktiviteter i vand', vurderer motivet mindre vigtigt sammenlignet med voksne der dyrker 'løb'.

Ser vi nærmere på et par af de motiver, som figur 22 viser har en lavere tilslutning, så finder analysen følgende. Personer, der dyrker 'holdboldspil', 'andre boldspil', 'sne og is-aktiviteter' samt 'aktiviteter på vand' har en væsentlig større tilslutning til det sociale motiv ('for at være sammen med andre') sammenlignet med voksne, der dyrker 'løb'. For konkurrencemotivet ('for at konkurrere med mig selv eller andre') viser analysen, at der er en væsentlig lavere tilslutning blandt voksne, der dyrker 'gang', 'cykling', 'mental træning og smidigheds-/stabilitetstræning', 'dans', 'aktiviteter i vand' og 'aktiviteter på vand' sammenlignet med voksne, der dyrker 'løb'. Der er dog en lidt større tilslutning til konkurrencemotivet, blandt voksne der dyrker 'holdboldspil' og 'andre boldspil', sammenlignet med dem der løber.

I forlængelse af de aktivitetsspecifikke motiver, så giver analyserne også mulighed for at se på betydningen af baggrundsvariablene (køn, alder, bostedstype og beskæftigelse) for tilslutningen til de forskellige motiver. Det betyder, at analysen viser os, hvilke motiver der i større eller mindre grad angives af mænd og kvinder, de forskellige aldersgrupper og blandt voksne fra de forskellige bostedstyper og beskæftigelsesgrupper.

Resultaterne præsenteret nedenfor bør dog læses i relation til undersøgelsens generelle fund, der peger på, at voksnes motiver for at dyrke aktiviteter i fritiden i høj grad afhænger af, hvilke aktiviteter de dyrker. Der er dog væsentlige forskelle på valg af motiver mellem beskæftigelsesgrupper og bostedstyper. Fra analysen udvælges og præsenteres kun resultater med effektværdier på mere end 1 eller mindre end minus 1. Det betyder, at resultaterne ligger minimum en hel skalaværdi højere eller lavere, end gennemsnitsværdien for referencegruppen. Samtlige resultater findes i tabellerne 14a, 14b og 14c i bilag.

Hovedbeskæftigelse

Analysen viser, at motivet 'for at vedligeholde eller forbedre mit udseende' har en statistisk signifikant lavere tilslutning blandt voksne under uddannelse sammenlignet med referencetegorien, der er voksne i job som ufaglært. Vurderingen af at være fysisk aktiv 'for at opleve spænding' angives i lavere grad blandt personer i job med mellemlang eller lang videregående uddannelse sammenlignet med voksne i job som ufaglært. Dertil viser analysen, at voksne i job med mellemlang eller lang videregående uddannelse i mindre grad angiver motiverne 'for at opfylde et praktisk behov', 'fordi der er tradition for det', 'for at konkurrerer med mig selv eller andre' og 'for at overvinde en krævende udfordring' sammenlignet med voksne i job som ufaglært.

Bostedstype

Ser vi nærmere på, hvorvidt motiverne for at udfører aktiviteter i fritiden vurderes forskelligt blandt voksne i de fire bostedstyper, så viser analysen, at der er en større tilslutning til motivet 'fordi jeg er god til aktiviteten' og 'for at konkurrerer med mig selv eller andre' blandt voksne i bosteder og mindre bosteder sammenlignet med voksne i Nuuk. Dertil er der en større tilslutning til motivet 'fordi der er tradition for det' blandt voksne i både større bosteder samt bosteder og mindre bosteder sammenlignet med Nuuk.

4.5 Motiver for at dyrke aktiviteter i naturen

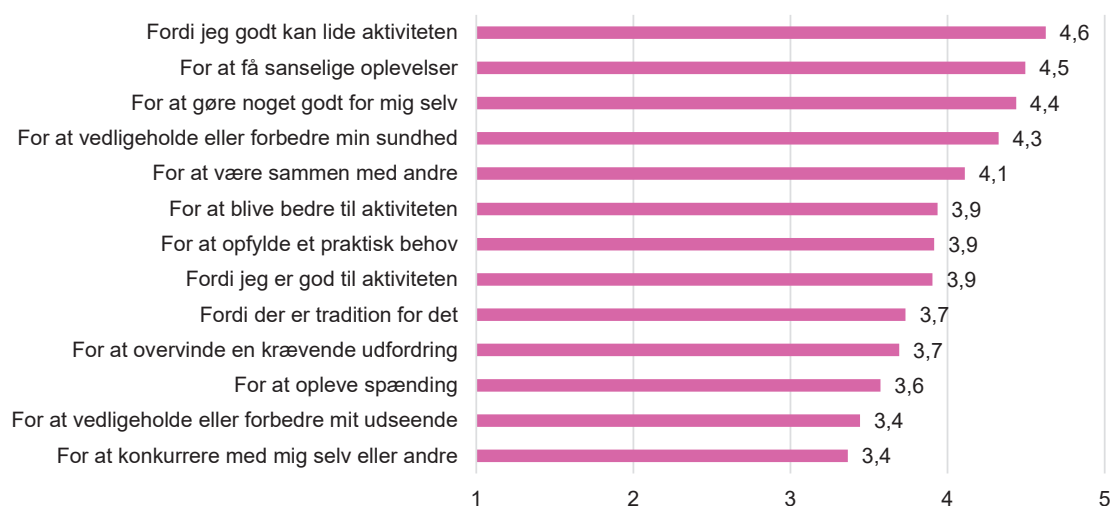
I spørgeskemaundersøgelsen er deltagerne, som én gang om ugen eller oftere dyrker aktiviteter i naturen (fx jagt, fangst, fiskeri mv.), også blevet bedt om at angive, hvor enig eller uenig de er i 13 motivudsagn om, hvorfor de udfører aktivitet i naturen. Motivudsagnene er identiske med dem, som respondenterne fik ifm. fritidsaktiviteterne præsenteret i det forrige. For at begrænse omfanget af spørgeskemaet er spørgsmålene angående motiverne for at dyrke aktiviteter i naturen dog kun spurt på generelt niveau og ikke aktivitetsspecifikt. Undersøgelsen kan derfor ikke differentiere motiver for at gå på jagt, fiske, gå på turski/fjeldski, plukke og samle bær, urter, svampe osv. Konkret betyder det, at hvis en spørgeskemadeltager for eksempel fisker og går på turski/fjeldski én gang om ugen eller oftere i løbet af sommer- og vinterperiode, så har det i undersøgelsen ikke været muligt at adskille evt. forskelle i motiverne for at udføre de to forskellige naturaktiviteter.

Analysen viser, at motiverne 'fordi jeg godt kan lide aktiviteten', 'for at få sanselige oplevelser', 'for at gøre noget godt for mig selv' og 'for at vedligeholde eller forbedre min sundhed' vurderes højest med en gennemsnitsscore på hhv. 4,6, 4,5, 4,4 og 4,3. Vurderingen er målt på en skala fra 1-5 fra meget uenig til meget enig i udsagnet. Motiverne 'for at konkurrerer med mig selv eller andre' og 'for at vedligeholde eller forbedre mit udseende' rangeres laveste af de 13 udsagn med en gennemsnitsscore på hhv. 3,4 og 3,4.

Ved at sammenligne motiverne for at udføre aktivitet i naturen med motiverne for at udføre fritidsaktiviteterne, præsenteret i figur 22, ser vi nogle interessante forskelle. Det gælder for eksempel, at motivet 'for at vedligeholde og forbedre min sundhed' rangeres lavere som motiv for at udføre aktivitet i naturen sammenlignet med fritidsaktiviteterne (4,3 overfor 4,5). Mo-

tiverne 'fordi jeg godt kan lide aktiviteten' og 'for at få sanselige oplevelser' vægtes derimod højere ved aktivitet i naturen sammenlignet med gennemsnitsscoren fra fritidsaktiviteterne (hhv. 4,6 og 4,5 overfor 4,5 og 4,2). Analysen viser desuden, at motivet 'for at være sammen med andre' tillægges en generel større betydning ved udførelsen af naturaktiviteterne (4,1) sammenlignet med gennemsnittet for fritidsaktiviteterne (3,8). Derimod gælder det omvendte for motivet 'for at konkurrere med mig selv eller andre' som tillægges en lavere betydning ved naturaktiviteterne (3,4) sammenlignet med gennemsnitsscoren ved fritidsaktiviteterne (3,7).

Figur 24 – Tilslutningen til motiver for at være fysisk aktiv i naturen blandt voksne, der dyrker mindst én aktivitet i naturen ugentlig i løbet af året eller sæsonperioden.

N=698